

Project

Veenkoloniale Kringloopboeren

Dit project bevordert de kringloopgedachte en de samenwerking tussen melkveehouders en akkerbouwers in de Veenkoloniën.

De kansen voor de melkveehouderij in de Veenkoloniën zijn groot en nemen toe. Echter, voor een melkveehouder is een optimaal bouwplan lastig te realiseren. De meeste melkveehouders weten meer van koeien dan van hun land. Hoewel er al vele pogingen zijn gedaan om melkveebedrijven beter te koppelen met akkerbouwers zijn we met een bijzondere groep voorlopende melkveehouders het probleem opnieuw te lijf gegaan. Waarbij de bodem en het optimale bodemprofiel ons uitgangspunt was.

Met een serie 'schop in de grond'-bijeenkomsten is de dialoog tussen de melkveehouders en akkerbouwers opnieuw gestart. In de periode tussen 2013 en 2015 zijn melkveehouders en akkerbouwers geïnterviewd, hebben ze gezamenlijk de BodemConditieScore uitgevoerd en is een discussieavond georganiseerd. Daarnaast hebben de deelnemers van het praktijknetwerk begeleiding gehad, van een bodemkundige, bij het opstellen van het ideale bouwplan.

Resultaten

Vier keer winst, is het belangrijkste resultaat van dit praktijknetwerk. Winst in de bodem, kringloop, bouwplan en samenwerking.

Bodem

De bodem is een complex productiemiddel. Uit ons praktijknetwerk blijkt dat de akkerbouwer veel meer bodemkennis heeft dan de melkveehouder. Gezamenlijk de BodemConditieScore (BCS) uitvoeren zorgt voor bewustwording en onderling begrip. In dit praktijknetwerk zijn de handleidingen (grasland en bouwland) speciaal aangepast op de condities in de Veenkoloniën. Er is veel kennis beschikbaar, maar deze omzetten naar handelingsperspectief voor de agrariër is het eerste punt waar veel winst te halen is.

Kringloop

In dit praktijknetwerk is op basis van kringloopwijzers van de melkveehouders geëvalueerd in welke mate het lukt de kringloop te sluiten. Meer ruwvoerproductie van eigen land is wat ons betreft de eerste stap, maar om een echte kringloopboer te worden is meer nodig dan het invullen van de kringloopwijzer. In het praktijknetwerk zijn discussies gevoerd over:

- Hebben we een ander ras koe nodig?
- Beperkt voeren i.p.v. onbeperkt?
- Hoe sluit ik de OS balans weer op mijn erf?
- Wat zijn de mogelijkheden voor een gezamenlijke kringloop met akkerbouw-melkveehouder?

Bouwplan

Melkveehouders hebben, mede door de derogatie, op dit moment weinig variatie in hun bouwplan. Dit komt de bodemkwaliteit vaak niet te goede. In het bouwplan is dus veel winst te halen. Belangrijk is om de vraag te stellen: wanneer haal je op jouw bedrijf de

beste productie? Een samenwerking met een akkerbouwer kan hier oplossingen bieden, de melkveehouder concentreert zich op grasteelt (op de huiskavel), de akkerbouwer op de overige gewassen. Het visualiseren van het bouwplan: het bouwplan inzichtelijk maken (verhouding gras/mais/overig), op welk perceel vind welke teelt plaats, zorgt voor bewustwording en brengt de kansen in kaart.

Samenwerking

Dit praktijknetwerk heeft zich expliciet gericht op de samenwerking tussen akkerbouwers en melkveehouder. In de bovenstaande paragrafen is het al enkele keren genoemd, samenwerking biedt kansen om bodemkennis uit te wisselen, kringlopen te sluiten en bouwplannen te perfectioneren. Grondruil is met 1 boer lastig met meerder boeren combineren zou dit probleem kunnen oplossen/dempen. Bij mest kan de melkveehouderij denken aan specifiekere mest productie, die voldoet aan de vraag van de akkerbouwer. De voorwaarde is dat de akkerbouwer zijn wensen duidelijk maakt. Denk aan compost.

Communicatie is de sleutel, de akkerbouwer moet de voordelen voor de melkveehouder goed begrijpen en visa versa. De conclusies van dit praktijknetwerk zijn weergegeven op twee posters: [Melkveehouders en akkerbouwers steken samen de schop in de grond voor een nieuwe dialoog](#) en [Puzzelen met bouwplannen](#).

Leermomenten

Het praktijk netwerk bestond uit veel verschillende onderdelen: groepsbijeenkomsten, discussies en individuele begeleiding. De deelnemers hebben hierdoor veel verschillende ervaringen opgedaan, met de bijbehorende leermomenten. Bij navraag zijn de volgende punten vooral bijgebleven:

- Tijdens het afnemen van de BodemConditieScore vonden de deelnemers vooral het opsporen van storende lagen interessant.
- De boeren hebben geleerd dat dit zorgt voor meer plasvorming, slechte gewas groei, baan vorming en meer droogte schade. Dit vertaald zich in verminderde opbrengst.
- De Rantsoenwijzer is een praktisch hulpmiddel om je rantsoen benutting te beoordelen.
- Door veranderingen in het GLB beleid wordt het moeilijker voor een veehouder om grond te ruilen, maar maatwerk blijft mogelijk.
- Dit geldt voornamelijk voor percelen op afstand. Die zijn geschikt om te gebruiken voor wisselbouw met bijvoorbeeld aardappels of mais.
- De huiskavel kun je het best gebruiken voor weidegang en grasproductie.
- Constante mestkwaliteit is belangrijk om betrouwbare afzet (bij voorkeur in de buurt) te vinden en te behouden. Transport over een kortere afstand maakt sneller uitrijden van de mest mogelijk.
- Vanwege de nieuwe GLB eisen voor vergroening, zijn er kansen voor de levering van snijmaïs of luzerne. Het is nuttig om eens met een akkerbouwer in de buurt te spreken over de mogelijkheden.

In het jaar van de bodem is de bodem weer centraal gezet!